

Landstingets ärende- och beslutsprocess - uppföljning

Landstingets ärende- och beslutsprocess – uppföljning

Bakgrund

Landstingets revisorer har ansvar för att genomföra årlig granskning av landstingets samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har landstingets revisorer utarbetat dokumentet ”Granskningsstrategi” i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I ”Revisionsplan 2017” har revisorerna aktualiserat en uppföljande granskning avseende landstingets ärende- och beslutshantering.

Landstingets revisorer genomförde under 2012 en granskning av landstingets ärende- och beslutsprocess. Utifrån iakttagelserna i den granskningen genomför nu revisorerna en uppföljning.

Syfte och revisionsfrågor

Den övergripande revisionsfrågan i den uppföljande granskningen var om landstingsstyrelsen vidtagit åtgärder med anledning av de iakttagelser och synpunkter som revisorerna framförde i den ursprungliga granskningen från 2012 samt det svar som landstingsstyrelsen tillställde revisorerna.

Granskningen skulle ge svar på följande revisionsfrågor:

- Finns en utvecklad definition av begreppet ärende samt kriterier för när en fråga ska hanteras som ett ärende i enlighet med riktlinjen?
- Finns kriterier för vilka fora som respektive ärende ska passera i beslutsprocessen?
- Finns en definition av rollerna för olika ledningsgrupper i ledningssystemet?
- Finns rutinbeskrivning för uppföljning samt åiterrapportering av beslut till aktuellt beslutsforum?
- Om granskningen visar att det fortsatt finns brister, vilka förbättringsåtgärder behöver vidtas?

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till en uppföljning av den tidigare granskningen avseende ärende- och beslutshantering från 2012.

Revisionskriterier

Granskningen har utgått från tillämplig lagstiftning, relevanta fullmäktigebeslut och styrdokument.

Ansvarig nämnd

Landstingsstyrelsen är ansvarig nämnd för landstingets verksamhet. Styrelsen ansvarar också för styrning, uppföljning och intern kontroll.

Metoder

Granskningen, som är en uppföljning av tidigare rapport, har genomförts i form av analys av dokument och intervjuer. Intervjuer har hållits med: avdelningschef och enhetschef på administrativa avdelningen. Rapporten är sakgranskad av de personer som intervjuats.

Resultat

Landstingets revisorer genomförde en granskning under 2012 av landstingets ärende- och beslutsprocess. Det konstaterades inledningsvis i rapporten att aktiviteter pågick på olika nivåer i landstinget för att förbättra styrning, uppföljning och intern kontroll och som ett led i detta hade riktlinjen ”Ansvarsfördelning i ärende- och beslutsprocessen” tagits fram. Riktlinjen ingick som en viktig del i granskningen som ledde till ett antal iakttagelser och synpunkter som tillställdes landstingsstyrelsen i revisionsrapport nr 5-12.

Landstingsstyrelsen svarade revisorerna i mars 2013. I svaret redovisade landstingsstyrelsen sina reflektioner på revisionsrapporten samt de förtydligande och kompletteringar som skulle göras i riktlinjen.

Det kan inledningsvis noteras att ett antal dokument har tagits fram sedan den förra rapporten gjordes 2012, bland annat:

- delegeringsordning för landstingsstyrelsen,
- ansvarsfördelning i ärende- och beslutsprocessen,
- instruktion för ärendeansvarig i beslutsprocessen,
- uppdragsbeskrivning för landstingsdirektören
- rutin för instyrningsmöte samt landstingsdirektörens ärendeberedning
- rutin för landstingsstyrelsens utskott

Beslut har tagits i stabschefsgruppen om att revidera den riktlinje som beskriver landstingets ärende- och beslutsprocess. Den ska i tillämpliga delar och så långt som det är möjligt även tillämpas vid ärende- och beslutsprocessen till tjänstemannaledningen. Den reviderade riktlinjen har fastställts av landstingsdirektören under våren 2017.

Begreppet ärende, definition och hantering

I den granskning som landstingets revisorer genomförde 2012 noterades att i riktlinjen saknades en utvecklad definition av begreppet ärende samt kriterier för när en fråga ska hanteras som ett ärende i enlighet med riktlinjen. Det skulle kunna leda till att frågor som borde hanteras på ett likartat sätt inte hanteras enhetligt.

I landstingsstyrelsens svar på revisionsrapporten redovisas vad som står i riktlinjen om ansvarsområden för olika roller. I svaret framfördes vidare att definitionen av termen *ärende* inte är definierad varken i Kommunal-lagen eller Förvaltningslagen och att vad som är *ärende* och vad som är annan förvaltningsverksamhet i viss mån är flytande.

I svaret föreslås att det, med anledning av revisorernas påpekande, ska göras ett tillägg i riktlinjen med ett tydliggörande kring definitionen av ärende.

I den under våren 2017 reviderade riktlinjen för landstingets ärende- och beslutsprocess finns en definition av begreppet ärende: ”ett ärende kan förklaras som en eller flera handlingar som ofta samlas i en akt. Det kan även förklaras som en avgränsad fråga.”

Vi finner i uppföljningen att det sedan föregående granskning har tagits fram dokumentation som beskriver hur landstinget definierar begreppet ärende.

Forum för ärenden att passera och definition av roller för ledningsgrupper

I revisionsrapporten från 2012 framfördes synpunkterna att det i riktlinjen saknades kriterier för vilka fora som respektive ärende ska passera i beslutprocessen. Det fanns dokumentation som visade roller för ledningsgrupper och chefer men den informationen fanns inte tillgänglig i landstingets ledningssystem.

I landstingsstyrelsens svar på revisionsrapporten redovisades en beskrivning av ärendehantering och beslutsprocess. Det redovisas också i svaret att det finns i planeringen att bättre tydliggöra och framhålla de olika ledningsgruppernas mandat och som ett led i detta göra deras funktion tillgänglig i ledningssystemet.

I den reviderade riktlinjen finns en bild som i form av ett flödesschema illustrerar landstingets ärende- och beslutsprocess. I schemat beskrivs de olika stegen i processen i beredningsfas och beslutsfas, samt de roller olika handläggare och politiska grupperingar har i processen.

Också inom detta område finner vi att det sedan föregående granskning har tagits fram kompletteringar och förtydliganden i riktlinjen.

Rutinbeskrivning för uppföljning och återrapportering

I revisionsrapporten från 2011 framförs synpunkterna att det saknas en rutinbeskrivning för uppföljning och återrapportering av genomförandet av beslut till aktuellt beslutsforum.

I svaret på revisionsrapporten redovisar landstingsstyrelsen att det pågår ett projekt som avser leda till ett framtida IT-stöd för ärendehantering. I kraven på det tilltänkta systemet innefattas både kontroll för uppföljning återrapportering av beslut. Riktlinjen föreslås också utökas med en rutin för återrapportering till fullmäktige av fattade beslut och remitterade motioner och medborgarförslag, också detta med anledning av revisorernas påpekande.

I den reviderade riktlinjen finns en beskrivning av vilka rutiner som gäller för de olika delarna i ärende- och beslutsprocessen. Beskrivningen innehåller också ett stycke om återrapportering och uppföljning av att besluten verkställts och om eventuella avvikelser i verkställigheten.

I den reviderade riktlinjen finns under ett antal punkter hänvisning till för ärendet relevanta styrande verksamhetsdokument i form av rutiner och instruktioner. Detta ska fungera som ett stöd för de funktioner som är inblandade i processen. Även inom detta område finner vi att det sedan föregående granskning har tagits fram kompletteringar och förtydliganden i riktlinjen.

Rutiner för uppföljning och utvärdering av befintliga rutiner

I revisionsrapporten från 2012 framförs att det i riktlinjen saknas en rutin för utvärdering av de befintliga rutinerna.

I landstingsstyrelsens svar hänvisas till att landstinget arbetar utifrån verksamhetsfilosofin *lean*, där det ingår ständig förbättring av verksamheten och ett kontinuerligt ifrågasättande av rutiner och arbetsätt. Det föreslås dock med anledning av revisorernas påpekande att ett tillägg görs i riktlinjen för att förtydliga detta.

I uppföljningen noteras att det inte i den reviderade riktlinjen går att finna något om en rutin för utvärdering av de befintliga rutinerna. Det finns dock rutiner i det nyligen införda dokumenthanteringssystemet Vida som gäller landstingsfullmäktige och styrelsen. Uppföljning av dessa rutiner kommer att göras enligt plan för uppföljning av dokument i Vida. Sekretariatet kommer att granska och vid behov revidera styrande dokument när förändringar görs av arbetsätt, samt ha en allmän genomgång av arbetsätt och rutiner två gånger per år.

Slutsatser och kommentarer

Utifrån de revisionsfrågor som ställdes inför den uppföljande granskningen görs följande sammanfattande iakttagelser:

- Finns en utvecklad definition av begreppet ärende sam kriterier för när en fråga ska hanteras som ett ärende i enlighet med riktlinjen?

Vi finner att det sedan föregående granskning har tagits fram dokumentation som beskriver hur landstinget definierar begreppet ärende.

- Finns kriterier för vilka fora som respektive ärende ska passera i beslutsprocessen?

Vi finner i uppföljningen att det sedan föregående granskning har tagits fram kompletteringar och förtydliganden i riktlinjen i form av flödesschema.

- Finns en definition av rollerna för olika ledningsgrupper i ledningssystemet?

Vi finner i uppföljningen att det sedan föregående granskning har tagits fram kompletteringar och förtydliganden i riktlinjen.

- Finns rutinbeskrivning för uppföljning samt återrapportering av beslut till aktuellt beslutsforum?

Det har tillkommit komplettering avseende detta i den reviderade riktlinjen.

Den övergripande revisionsfrågan i granskningen var om landstingsstyrelsen vidtagit åtgärder med anledning av de iakttagelser och synpunkter som revisorerna framförde i den ursprungliga granskningen från 2012 samt det svar som landstingsstyrelsen tillställde revisorerna. I styrelsens svar ingick under varje punkt ett förslag till komplettering i riktlinjen, ett förslag i linje med revisorernas påpekanden.

Utifrån uppföljningen är vår bedömning att det avseende de rekommendationer som lämnades i revisionsrapporten, har vidtagits åtgärder, bland annat har det under våren 2017 fastställts en reviderad riktlinje för landstingets ärende- och beslutsprocess.

Anders Marmon
Certifierad kommunal
yrkesrevisor

Karin Selander
Certifierad kommunal
yrkesrevisor